

TA DOKUMENT PREDSTAVLJA IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI, KI NASLAVLJAJO VARUHINGO PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV, IN JE NAMENJEN ZGOLJ ZA INTERNO RABO, ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE. NJEGOVE VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

PREDSTAVITEV ODZIVOV OBČINSTVA oktober 2012

V mesecu oktobru se je zvrstilo **18 pritožb**, od tega 1 preko telefona in 17 preko elektronske pošte.

Največ kritik se je nanašalo na televizijski program. Gledalci in gledalke se ne želijo sprijazniti z neustrezno rabo slovenskega jezika s strani novinarjev v informativnih ali izobraževanih oddajah. Kljub do neke mere sprejemljivemu bolj pogovorno usmerjenemu govoru pa jih zelo zmotijo pretirana uporaba slenga in slovnične nepravilnosti tudi pri razvedrilnih oddajah, predvsem govor voditeljice oddaje *Ugani, kdo pride na večerjo!*.

Pritožniki menijo, da televizijski program zapolnjuje svoj medijski prostor s preveč ponovitvami in oglasi, še posebej ob dejstvu, da državljani za nacionalno javno televizijo plačujejo prispevek in toliko težje razumejo, zakaj jim ni prihranjeno spremljati velike količine reklamnih sporočil, kar je razumljivo v primeru komercialnih medijev. V kolikor predvajanje oglasov vpliva celo na nemoteno spremljanje tekem v okviru športnega programa, je nezadovoljstvo toliko večje. Čeprav gre lahko za nepredvideno situacijo pri prenosu športnega dogodka, zaradi česar je televizija po predhodno sklenjeni pogodbi primorana oglase predvajati, ne glede na to, da se tekma odvija hitreje, kot je bilo predvideno, gledalcem zamujenih delov dogajanja na terenu nič ne povrne.

Občinstvo je precej občutljivo na način vodenja informativnih in razvedrilnih oddaj. Do neke mere je presoja o voditelju v očeh gledalca zelo subjektiven pojem in predvsem stvar osebnega okusa. Vendar pa je v vsakem primeru možno razumeti, da gledalci in gledalke poleg karizme in drznosti pričakujejo, da bodo gosti v studiu lahko brez skakanja v besedo s strani voditelja podajali svoje odgovore, da bi povedali tisto, kar je najbolj zanimivo ali v interesu javnosti. Želijo, da voditelj pogovore predvsem vodi, spretno usmerja, se navezuje na komentarje gostov, jih prekinja takrat, ko postaja vsebina nezanimiva in postavlja zanimiva podvprašanja, namesto da sebe postavlja kot nastopajoči v prvi plan.

Omembe vredno bi bilo tudi razmisliti, ali obstaja dovolj pozornosti pri snovanju razvedrilnih rubrik, kjer sodeluje tudi občinstvo. Pomembno je predvsem omogočanje enakovrednih izhodišč za sodelovanje. V primeru nagradne igre *Zbudi se, Slovenija!* možnosti za osvojitve nagrad niso povsem enakovredno vzpostavljene. Čeprav se sodelujoči sami odločijo za

sodelovanje in so s pravili igre povsem korektno seznanjeni, pa vendar ni vseeno, kakšne igre in s tem tudi sporočilo o sprejemljivem načinu delovanja posreduje nacionalni program. Ali kot je bilo izraženo v pritožbi, da je včasih treba tudi ljudi obvarovati pred samimi seboj. Ker sicer ni dvoma, o čemer priča tudi zgodovina, da se bo vedno našlo dovolj ljudi, ki bi bili pripravljeni sodelovati v takšnih ali drugačnih igrah. Vprašanje je potem le, kje postavimo meje sprejemljivega.

TELEVIZIJA SLOVENIJA

Zapostavljanje slovenskega jezika in slovenskih stvaritev

1. **A. B.:**

Cenim Vaše poslanstvo, ki ste ga dostojanstveno izkazovala vso obdobje, kar ste se pojavila v medijih. Velikokrat sem bila v dvomih, če nisem preveč zakrknjena s svojimi principi. Danes, ko sem se vračala z izleta, pa sem ugotovila, da imajo tudi drugi državljani enake vrednote, ki se imenujejo "ogrožanje in zapostavljanje naše slovenske besede v medijih in tudi na prireditvah. Naj navedem samo nekaj primerov, sliko si ustvarite sami:

- pridemo na Peco in že od daleč zaslišimo "jugo glasbo", če bi bili "oberkrajnerji", bi bili manj presenečeni,
- smo na veteranskem tekmovanju po različnih krajih Slovenije, skoraj ni kraja, kjer naj ne bi iz zvočnikov donela "jugo glasba", saj je poletni - dopustniški čas,
- smo na "Prešernovi proslavi" z veliko sliko Prešerna, pa je v programu cca 15-20 pesmi, od tega samo 5 slovenskih in še te je odpel vrtec oz. nižji razredi osnovne šole,
- poslušamo 1. program radia, za katerega moramo kupiti kvalitetnejši sprejemnik, da ga sploh lahko ujamemo, pa je vse kaj drugega glasbenega, razen slovensko,
- morda Vam je uspelo pregledati spored RTV in ugotoviti, kolikšen % je slovenskih oddaj, da filmsko področje raje ne omenjam,
- odpravimo se na Vrhniko v Cankarjev dom na koncert, a začuda v repertuarju ni ne ene sloveske pesmi,
- koliko slovenskih pesmi je bilo zapetih pri izboru pevcev za EMO.

Sprašujem se, kje smo mi Slovenčki, ali smo pozabili sami nase in na žrtve, ki so jih, kot talci, žrtvovali naši stari starši. Ali je to tako daleč?

Ob 50 letnici "Slovenske popevke in 50. letnici "Vesele jeseni", se je kdo zamislil, kako kvaliteto imamo v pevcih in v pesmih? Žal teh arhivov skoraj ne slišimo več v medijih ...

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:

Zagotovo bi pričakovali več pozornosti slovenski ustvarjalnosti in jeziku, še posebej ob posebnih priložnostih, ki ste jih omenili. Z Vami se je mogoče v izpovedanem le strinjati. Nacionalni javni zavod RTV SLO pa vendarle posveča precej pozornosti domačim oddajam, dokumentarnim filmom, tudi domačim igranim filmom in nadaljevankam v primerjavi s komercialno naravnanimi mediji. Kar se tiče glasbe slovenskih avtorjev, pa drži, da ji morda posvečamo premalo bolj izpostavljenega in terminsko vročega medijskega prostora, in se tudi kritike na ta račun večkrat pojavljajo. Nekatere pesmi s strani popularne glasbe so bolj, druge manj kvalitetne. Starejše občinstvo velikokrat zmotijo že novodobni glasbeni žanri in sodobnejši ritmi, ki jim sledijo po večini držav po svetu in postaja vsesplošni trend. Vsaka generacija prinese v prostor svoje, drugačno vzdušje, tudi na področju popularne glasbe in prav je, da generacije pri tem niso ovirane. Po drugi strani pa je tudi prav, da vsak narod ohranja svojo glasbeno tradicijo in ne pozabi na tisto, kar je bilo že ustvarjeno kvalitetno in unikatno in je pomemben del identitete naroda, na kateri lahko gradimo naprej.

Festival EMA je namenjen tekmovanju na Evroviziji, kjer se večina držav v zadnjem obdobju predstavlja s skladbami v angleškem jeziku. V jeziku, ki je vsem narodom po svetu najbolj blizu med tujimi jeziki, jim gre zato najbolj hitro v uho. V tem smislu bi lahko rekli, da Slovenci nič bolj ne zanemarjamo svojega jezika na tem šovu kot nastopajoči iz drugih držav. Na zadnjem izboru za pesem Evrovizije smo bili eni izmed redkih držav, ki smo predstavljali pesem v svojem jeziku.

Včasih je pri odločanju, kako izraziti ponos na svoj narod, tudi na jezik, meč dvorezen. V določenih situacijah je dobro izkoristiti priložnost in se predstavljati, komunicirati v svojem jeziku, v določenih situacijah pa vztrajanje za vsako ceno pri komunikaciji v svojem jeziku lahko tudi ne obrodi zelenega vtisa ali rezultata in izpade, kot bi z vztrajanjem pri svojem jeziku za vsako ceno namesto ponosa izpostavili frustracijo ravno zato, ker je ponosa v resnici premalo v nas. Pomembno je ravnati premišljeno na pravem mestu, ob pravem času in predvsem na pravi način .

Neustrezna raba slovenskega jezika

1. **M. Š.:**

Prosim, da na RTV naredite nekaj, da se bodo vaši novinarji naučili osnovnih pravil rabe slovenskega jezika. Danes, 29. oktobra, je vaš novinar v jutranji oddaji iz zdravstvene ustanove večkrat dejal: *gospa doktor...*, voditeljica oddaje v studiu pa je enako napačno za njim ponovila. Isto napako večkrat dela tudi Igor Bergant v oddaji ODMEVI z *gospa doktor, gospa profesor....*

Napake se žal dogajajo preveč pogosto, da bi se lahko zgovarjali na lapsus.

TV je medij, ki je marsikomu vzor v vsem, tudi v pravilni rabi jezika. Oddaja *Minute za jezik* je v takih razmerah nepotrebna, saj njenega cilja ne spoštujete niti v vaši hiši.

Janja Nakrst, lektorica:

Pri ogovarjanju, naslavljanju velja, da so za žensko osebo primerne in seveda pravilne ženske oblike: gospa doktorica, profesorica ipd. Dvojno ogovarjanje skupaj z lastnim imenom, npr. gospa varuhinja Miša Molk (zadoščal bi en sam naslov), pa pogosto doseže ravno nasprotni učinek od uglajenosti in spoštljivosti, naslavljaljoči se lahko v tem svojem prizadevanju osmeši. Voditeljja Odmevov Igorja Berganta bom še enkrat izrecno opozorila tudi na napačno žensko-moško ogovarjanje žensk; po mojem mnenju ga zanese v nelektoriranih, prostih pogovorih z gostji.

Preveč ponovitev in oglasov

1. L. A.:

Moti me program v soboto in nedeljo. RTVSlo se spremeni v Ponovitev TV. Cel dan skoraj same ponovitve. Dajte to, če je res nujno na tretji program. Ali moramo res gledati tudi nogometno tekmo, ki je bila odigrana nekaj dni nazaj...itd. Obnašate se kot da smo leta 1980...

V današnjem času snemalnih naprav, zamikov programa, interneta in MMCja in ostale tehnike res ne rabimo več vsega ponavljati. Večina ljudi si lahko vse mirno ogleda kasneje ob uri, ki si jo za to nameni. Zaradi tistih nekaj "babic", ki tega ne znajo in ne morejo seveda ni treba prilagoditi celotnega vikend sporeda
Tudi infokanal predvajate preeeveč časa. Ali je težko predvajati npr. kakšne stare filme. Tudi 5x zaporedoma Ne joči Peter je bolje kot 8ur infokala.

2. B. Č.

Gledalec meni, da je na TV SLO občutno preveč oglasov, preveč ponovitev filmov in preveč politike (okrogle mize).

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:

V soboto in nedeljo morda res programsko shemo zapolnjuje preveč ponovitev in tudi Info kanal traja predolgo. V kolikor bo sredstev za ustvarjanje programa v bodoče še manj, si verjetno ni mogoče obetati izboljšav na tem področju, vključno s količino oglasov. Vodstvo bo seveda na pritožbi ponovno opozorjeno.

Digitalizacija - slab signal

1. B. A.:

Vsakič ko je malce slabše vreme, dež, veter, kaj šele tako kot danes ko sneži, slika je negledljiva, medtem ko hrvaški signal deluje normalno, si predstavljate, živim v

Sloveniji, moram pa, če želim gledati televizijo, ki jo plačujem in ki jo ne morem gledati, spremljati tuje kanale.

Zjutraj sem hotel gledati prenos dirke za VN Avstralije in lahko sem gledal samo črn ekran, ni signala, preklopim na tuj kanal dela normalno, pregledam vse hrvaške programe, slika odlična, slovenski programi nič, črno ali vse kockasto,...

Od 10.30 ne morem spremljati f1 na drugem programu, kaj pravite na to? Zopet moram gledati na tuji televiziji, ali preko spleta, PLAČUJEM pa vas?

... z digitalizacijo, ki smo jo mimogrede plačali mi naročniki, bi morali signal izboljšati, pogleg vsega pa ne vem kako lahko imajo hrvati na našem ozemlju boljši signal, da o programu niti ne govorimo.

Poleg vsega ne morem normalno spremljati slo programov, ker sem naglušen, če bi želel poslušati npr dnevnik, bi potem pol bloka moralo poslušat. S tem ker sem naglušen sem že itak prikrajšan za poslušanje zvoka, slika je pa vedno ob malce slabšem vremenu negledljiva, torej, sprašujem vas, zakaj vas potem moram plačevati, aja seveda po zakonu, ker ste si vi to omislili, meni osebno se mi to zdi krivično, da plačujem za nneko storitev, ki jo prvič niti ne morem uporabljati, drugič je ne želim, ker vas zaradi zdravstvenih razlogov ne morem poslušati....

Bojan Naglič:

Za odgovor na vaše vprašanje v zvezi z nezanesljivim sprejemom našega drugega televizijskega programa potrebujemo od vas več informacij. Predvsem nam, prosim, sporočite, na kakšen način ste si uredili sprejem televizijskih programov:

- preko priključka kabelskega operaterja,
- preko internetnega ponudnika ali
- z anteno za sprejem prizemnega DVB-T signala?

V zadnjem primeru potrebujemo tudi vaš naslov, da vam bomo lahko svetovali glede možnosti sprejema.

Martin Žvelc , vodja mediateke in strokovnjak za zvok:

Ker poznam težave gledalcev s slabšim sluhom, lahko svetujem le uporabo slušalk. To je edina zelo dobra rešitev. Povečevanje glasnosti v prostoru ne reši težav z razumljivostjo, moti le sosede. Stanovanjski prostori, v katerih gledamo TV, niso akustično primerno obdelani, zato povečana glasnost še bolj popači zvočno sliko. S slušalkami poslušamo zvok brez motilnih signalov, ki se pojavljajo v prostoru. Glasnost lahko nastavljamo na slušalkah, primerno sluhu.

Predvajanje spornih vsebin - *nasilje*

1. D. M.:

Ali ste se kdaj vprašali kako vplivajo televizijske vsebine na gledalce-ke, zlasti mlade?

Če v kotu tv-ekrana piše, da predvajana vsebina ni primerna za otroke do 12, 15 ali 16 let ali to pomeni, da je za vse ostale gledalc-ke primerna? ZA KOGA JE LAHKO PRIMEREN FILM POLN NASILJA, UBIJANJA,....? To je naravnost absurdno, neprimerno, če hočete tudi " norčevanje " iz vrednot, s katerimi vzgajamo otroke in odrasle. Komu lahko koristi predvajanje nasilja? Televizijskim igralcem, tv-hišam,...? Igralci, ki igrajo v nasilju in v tem uživajo (in so dobro plačani, to naša družba ceni) najbrž tudi niso duševno zdravi.

V zakonu o medijih je lepo zapisano, kaj se sme predvajati po TV. In zakon se vsak dan krši.

Enako velja v informativnih poročilih: **sama negativna sporočila**, kjer se voditelj smehlja (tudi ko poroča o 100 000 mrtvih v Siriji) in na koncu zaželi še naprej lep dan. Nimam besed.

Zakaj ne predvajate Projekta Venus? Avtor tega projekta g. Jacques Fresco je eden najbolj inteligentnih, socialnih, inovativnih,....ljudi odkar obstaja človek na Zemlji, ki se še pri 96. letih ukvarja z designom nove družbe in civilizacijske kulture. Pripravil je projekt (na njem dela že celo življenje, gostoval je tudi v Cankarjevem domu leta 2010), ki predstavlja rešitev za celo človeštvo in civilizacijo, kjer bo PRAV VSAK ČLOVEK živel dobro in ne samo določeni, kot je to že celo zgodovino.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:

Prenekateri filmi, ki prikazujejo tudi nasilje in ubijanje, prenašajo javnosti pomembno vsebinsko in sporočilno vrednost. V kolikor bi postali družba, ki prepoveduje umetnikom kakršno koli prikazovanje nasilja, bi na tak način pravzaprav zapovedali ignoranco do dejstva, da nasilje na našem svetu obstaja in hkrati prepovedali, da se s tem soočamo, da smo s tem seznanjeni in da o tem sploh razpravljamo. Na tak način tudi ne moremo vzpostavljati stališča do nasilja in upati na dejanja, ki bi nasilje vedno bolj preprečevalo in izkoreninjal. Predvajanje nasilja v informativnih oddajah, dokumentarnih in igranih filmih ima lahko ob ustreznem nivoju in načinu podajanja sporočil veliko korist pri tistih, ki jim ni vseeno, kaj se okrog nas dogaja. Po drugi strani pa povsem drži, da je na tržišču sicer tudi veliko izrazito komercialnih filmov, v kakršnih je nasilje prikazovano zelo neosebno in predvsem z namenom vzbujanja adrenalinskih občutkov pri gledalcih, ponavadi preko prikazovanja črnobelega boja med dobrim in zlim, grdim in lepim, s čimer se je najbolj enostavno čustveno identificirati "na prvo žogo", kot se ponavadi izrazimo. TV Slovenija se tovrstnim

komercialnim filmskim produktom izogiba ravno zato, ker prioritetno poslanstvo nacionalnega javnega zavoda ni v komercialni naravnosti, ampak mora program ustrezati določenim višjim standardom kakovosti vsebin. Vsak igrani ali dokumentarni film, ki vsebuje nazorne prikaze nasilja, mora biti temu primerno označen, da se lahko gledalec predhodno odloči za ogled. V tem smislu je prav, da velja do posebne občutljivosti na prizore nasilja tudi posebej občutljiv odnos in ne zapademo v tok samoumevnosti. Tudi v informativnih oddajah je etična in moralna dolžnost urednikov in voditeljev oddaj, da v takšnih primerih predhodno opozorijo občinstvo na predvajanje bolj brutalnih prizorov iz na žalost povsem resničnega dogajanja po svetu.

In seveda nikakor ne pomeni, da igralec, ki odigra vlogo v filmu, ki pripoveduje tudi o ozadju in naravi nasilja, sam v nasilju uživa in je za to bolj ali manj dobro plačan. Ne gre za predvajanje resničnostnih šovov. Igralec je plačan za bolj ali manj kvalitetno ustvarjeno vlogo. Kaj pomeni od družbe do družbe dobro plačilo igralcu, je pa res odvisno od vrednot in vrednotenja družbe do posameznega dela, poleg odvisnosti od večjega ali manjšega trga in povpraševanja.

Tudi ne drži, da se voditelji informativnih oddaj smehljajo, medtem ko poročajo o vojnah in nasilju po svetu oziroma niste navedli konkretnega primera, v kolikor bi se kdaj kaj takšnega pripetilo.

Najlepša hvala za posebno opozorilo na Projekt Venus in življenjsko delo g. Jacquesa Fresca. Uredništvom bo opozorilo posredovano! Da je premalo predvajanja in opozarjanja na pozitivne, optimistične in konstruktivne ideje v smer miru, sočutja in obče blaginje, pa se je vsekakor mogoče le strinjati.

INFORMATIVNI PROGRAM

TEDNIK

Nepreverjene informacije

1. **M.B.:**

Res me zanima po katerem postopku in na kakšen način se v vaši hiši ustvarja odaja tednik. Pa kaj res danes vsak lahko pride na televizijo. Na kakšen način novinarji preverite informacije katere dobite od zvezdnikov vaše oddaje. Konkretno me je zbodel članek za ubogo družino Horvat. Pred tem ko ste zadevo dali v javnost, bi jo bilo potrebno temeljito preveriti. Ti ljudje sploh na tem naslovu ne živijo, vsaj do sedaj niso. Res je, da so hišo kupili, vendar izgovori, da takrat niso bili v stanju, da bi si zadevo ogledali, ne držijo.

Sicer razumem njihovo stisko, vendar sem še vedno mnenja da bi bilo potrebno zadeve pred javno objavo preveriti in ne zavajati gledalcev. Na žalost živimo v

Sloveniji v težkih časih in je veliko takšnih in še težjih primerov kateri pa na televizijo na žalost ne pridejo.

Pa da nebo pomote. Poskušam sočustvovati z družino, ampak sem pa mnenja da imamo gledalci in javnost pravico da dobimo resnične in realne podatke.

Saša Mihevc, novinarka Tednika, TVS

sem avtorica prispevka Pomagamo, objavljenega 29. oktobra v oddaji Tednik. Prispevek je na določenih mestih zmotil našega gledalca, g. [REDAKTIRANO] iz Beltincev. Pri iskanju pomoči potrebnih družin, ki jih predstavimo v oddaji Tednik, sodelujemo z Zvezo prijateljev otrok in mladine in tudi Horvatove smo našli na tak način. Vse te družine imajo potrdila z območnih Centrov za socialno delo, da gre preverjeno za socialno ogrožene družine.

Tudi sama sem pred snemanjem prosila za sodelovanje Center za socialno delo Murska sobota in njihova sodelavka je nekaj dni pred mojim snemanjem obiskala Horvatove. V telefonskem pogovoru mi je potrdila, da gre za resen problem in da so družina, potrebna pomoči.

Glede pripombe g. [REDAKTIRANO], da na omenjenem naslovu v Beltincih Horvatovi ne živijo, sem v prispevku jasno povedala, da so bili Horvatovi z Dolenjskega deložirani zaradi gradnje avtobusne postaje, sin Daniel pa čaka na premestitev na delovno mesto v Prekmurje, zato ga selitev v Beltince čaka v nekaj tednih. Kakorkoli, samo vprašanje časa je, kdaj bo vseh pet članov družine Horvat popolnoma preseljenih na Krožno ulico 4 v Beltince.

Na kakšen način so hišo v zelo surovem stanju kupili, so v prispevku povedali člani družine Horvat sami. Sama o tem kot novinarka ne bom sodila, namen humanitarne akcije Pomagamo je zbrati sredstva za pomoči potrebne in ne razsojati, zakaj se je nekdo znašel v težkih socialnih razmerah.

In nenazadnje, po naslovu sodeč, je g. [REDAKTIRANO] sosed družine Horvat. Ne bom se spuščala v tradicionalno slovenske sosedske zaplete glede mej in nepremičnin. Horvatovi imajo dobro leto dni starega fantiča, ki ga čaka prihodnost v razmerah, kot smo jih prikazali v prispevku. Mislim, da bi ob vsem gnevu, ki mu ga je prispevek nakopičil, lahko pomislil na tega fantka in mu preprosto privoščil vsa zbrana sredstva, ki jih bodo Horvatovi dobili, ker so se izpostavili in pred vso Slovenijo pokazali, kakšno je njihovo življenje.

ODMEVI

Neustrezno podajanje informacij - imenovanje šestih novih kardinalov

1. **S. V.:**

V včerajšnjih Odmevih je novinarka Mojca Širok iz Rima poročala o novici, ki so jo komentirali tudi tuji mediji, namreč, da bo papež imenoval šest novih kardinalov. Novinarka je dejala:

1. Konzistorij na katerem bodo POSVEČENI...

Ne vem od kje profesionalni novinarki ta izraz, ki se za kardinale nikdar ne uporablja. Kardinale niso in ne morejo biti posvečeni, ampak bodo samo UMEŠČENI. Posvečenje je stopnja svetega reda, ki se podeljuje diakonom, duhovnikom in škofom. Kardinalski

naziv pa je nekaj čisto drugega. Pričakoval bi, da novinarka, ki poroča iz Rima in bi naj nekako poznala tudi vatikansko politiko (če ne, bi se pa pozanimala) poroča korektno in ne zavajajoče, saj se na tak način vnaša nejasnost in konfuznost.

2. Dejala je tudi, da je še danes kardinal Rode edini kardinal iz Slovenije. Tudi to ni točno. Iz Slovenije sta bila ŽE DVA kardinala: kardinal Jakob Missia (1838-1902, v kardinala povzdignjen 1899) in kardinal Alojzij Ambrožič (1930-2011, v kardinala povzdignjen 1998).

Sprašujem:

1. Kje je novinarka Širokova dobila novico in kako to, da jo je po svoje interpretirala?
2. Kdaj in kje bo objavljen njen demanti?

Mojca Širok, dopisnica RTV Slovenija iz Italije in Vatikana

Televizijsko poročanje zaradi izjemno kratke odmere časa (v konkretnem primeru je bil prispevek dolg minuto in devetnajst sekund vključno z izjavo papeža) in potrebe po čim širši sporočilnosti zahteva poenostavljanje.

Iz besedila prispevka, ki ga prilagam, je razvidno, da sem glagol umestiti uporabila dvakrat, glagol posvetiti pa enkrat in to predvsem kot nadomesten izraz v izogib ponavljanju. Zvezo "kardinalsko posvečenje" sem uporabila kot nadomesten, širše opisni izraz za konzistorij, ki sem ga uporabila tik pred tem, prav tako kot tik za tem zvezo kardinalski zbor. Šlo je torej za stilistično izbiro, za katero menim, da ni okrnila točnosti informacije, če pa se gledalcu zdi, da je morda vodila v zavajanje, se seveda za to iskreno opravičujem.

Za kardinala Rodeta sem uporabila izraz "še danes edini kardinal iz Slovenije", ker sta slovenska kardinala, ki ju gledalec omenja, delovala v drugih državah: prvi v Avstro-Ogrski, drugi v Kanadi, kjer je dokončal teološki študij in bil posvečen v duhovnika, iz Slovenije, takrat Jugoslavije, pa se je izselil leta 1948.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:

Odgovor dopisnice Mojce Širok je zelo korekten, argumenti in pojasnila pa povsem zadovoljivi.

Nevšečno vodenje pogovorov

1. D. P.:

... Na trenutke, če ne vedno bolj je tudi v Odmevih moteča ga. Rosvita PESEK, tudi ona pri gledalcu vzbudi občutek, da je sama sebi zadostna, v primeru, ko ji sogovornik odgovori na način, ki ji ne odgovarja ali pa ostane brez besed, še kar sprašuje in izsiljuje določen-e odgovor-e, čeprav ji je sogovornik na vprašanje že odgovoril, predvsem se kljub njeni izobrazbi to največkrat odraža v pogovoru npr. s filozofi, pravniki in ekonomisti.

Naj lepo prosim, ne ponižujejo in predvsem ne podcenjujejo nas gledalcev, ker vsi pa tudi nismo nepismeni in znamo s pomočjo sodobne tehnologije sami pridobiti določene informacije o temah ki nas zanimajo.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:

Včasih je povsem v kontekstu profesionalnega pristopa in javnega interesa, da voditelj želi še dodatno pojasnilo ali bolj kompleksen odgovor, v kolikor gost ni podal zadovoljivega ali dovolj natančnega, morda celo izmuzljivega. Včasih pa je lahko moteče, v kolikor se dodatno spraševanje ne zdi potrebno in izpade, kot da odgovor novinarju preprosto ni všeč in bi želel s strani sogovornika slišati nekaj drugega. Nemogoče je presoditi, za kaj bi lahko šlo v primeru, ki ga imate v mislih, ker niste navedli niti enega konkretnega primera.

ODKRITO

Nevšečno vodenje pogovorov

1. D. P.:

Spoštovani, morda moja pritožba ni na mestu oz. pravilno utemeljena, pa vendar me je že kar nekajkrat zmotilo vodenje novinarke g. Vide PETROVČIČ ... Gospa Petrovičič ima po mojem mnenju zelo veliko znanja in "kilometrino" v novinarskem poslu predvsem iz gospodarskih in finančnih tem. Ob njenem vodenju oddaj se človek velikokrat vpraša ali so povabljeni gostje v sami oddaji "sploh" potrebni, saj je vendar sama sebi zadostna, npr. sega jim v besedo, določene strokovnjake želi povsem nadvladovati in jim enostavno ne dovoli povedati oz. izraziti strokovnega mnenja, skratka spremljanje zanimivih oddaj z njenim vodenjem postane milo rečeno neprebavljivo predvsem pa za gledalca in poslušalca zelo moteče, na trenutke je s svojimi ugotovitvami zelo vsiljiva, zato menim, da je za vodenje dobrih in zanimivih oddaj na vaši televiziji veliko dobrih voditeljic med njimi bi izpostavil a g. Tanjo GOBEC in g. Danico LORENČIČ, jih je pa še kar nekaj.

Vida Petrovčič, novinarka:

Spoštovana gospa D. P.,

Najlepše se Vam zahvaljujem za Vaš komentar k mojemu vodenju, ki ste ga posredovali varuhinji pravic gledalcev RTV Slovenija gospe Miši Molk.

Popolnoma se strinjam z Vami – tudi sama menim, da je pomembno, da TV voditelj ustvari primeren prostor in priložnost, da sogovorniki odgovorijo na zastavljena vprašanja in da gledalci izvedo tisto, kar jih o temi še posebej zanima.

Osebno se v svojih oddajah trudim za oboje.

Res pa je, da sta prostor in priložnost v televizijskih oddajah omejena s časovnim okvirom oddaje in s številom gostov, ki v oddaji nastopajo.

Ta omejitev zavezuje vsakega voditelja, da omogoči enako časovno in vsebinsko priložnost vsakemu izmed nastopajočih gostov in da poskrbi, da se gostje držijo načrtane teme oddaje.

Če se pokaže, da je tematika neke oddaje preširoka za eno samo oddajo, jo obdelamo v novih oddajah z različnimi voditelji, vse v želji, da bi vsem gledalkam in gledalcem omogočili kar najširši vpogled v neko temo.

V želji, da boste še naprej spremljali oddaje, ki jih vodim, Vas toplo pozdravljam.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:

Novinarka Vida Petrovčič se na pogovore izjemno dobro pripravi, zato tudi z vprašanji ne skopari in jih zastavi čim več, da ponazori temo pogovora s čim več zornih kotov.

RAZVEDRILNI PROGRAM

UGANI, KDO PRIDE NA VEČERJO!

Neprimerno vodenje oddaje

1. **D. P.:**

... Med drugim, tudi nedeljske kuharske oddaje z Anjo KRIŽNIK TOMAŽIN, resnično nismo pogrešali saj ni nikakršen presežek njenih voditeljskih sposobnosti. Pa tudi živil, pripravljenih v oddaji si marsikateri Slovenec žal ne more privoščiti. Vedno eni in isti gostje, ki samo rotirajo iz ene oddaje v drugo oddajo, od njih pa nobenega posebnega presežka, nekakšne "kvazi" javne osebe, katerih smo večina že počasi naveličani, da o njihovem jezikovnem izražanju in predvsem vedenju ne izgubljam besed. Veliko gostov kakor tudi sodelujočih pri nastajanju oddaj resnično ni tako pomembnih, kakor bi si želeli biti ali bi se vsaj v tej luči želeli širšemu občinstvu predstaviti.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:

Podobne pritožbe so bile že obravnavane in odgovorni bodo ponovno opozorjeni.

Bojan Krajnc, urednik:

Spoštovana varuhinja,

zanima me, koliko pritožb na neprimerno govorjenje voditeljice v oddaji Ugani, kdo pride na večerjo, je bilo v mesecu oktobru? Pišete v množini, objavili pa ste zgolj eno, podpisano z

inicialkami. Verjamem, da je vsi voditelji niso vsem všeč, a pretiravati nima smisla. Ravno to počne omenjena gledalka, ki kritizira izbor gostov, ki se pojavljajo povsod in predstavljajo iz oddaje v oddajo.

V oktobru sta v oddaji nastopila olimpijska prvakinja Urška Žolnir in estetski kirurg dr. Franc Planinšek. Za njiju ne bi mogli trditi, da sta ravno doma pod žarometi. V novembru so ali bodo v oddaji gostovali: režiser Marko Naberšnik, vinar Aleš Kristančič, plesalka Nika Kljun in Milica Makoter. Pester izbor gostov, ki se prav tako ne »svaljkajo« iz ene v drugo oddajo. Pri izboru gostov smo zelo pozorni, zato takšne pavšalne ocene ne jemljem preveč resno. Me pa vseeno razkurijo.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:

V mesecu oktobru le ena, zato pa je pod pritožbo navedeno, da so bile podobne pritožbe že obravnavane, zdaj, po aktualnem mesecu, pa bodo odgovorni ponovno opozorjeni. Sicer je do zdaj v tekočem letu (ena nova že v novembru spet zaradi govora) zaradi oddaje prispelo 10 pritožb, od tega večinoma zaradi govora voditeljice, ostalo pa iz drugih razlogov (npr.: vodenje oddaje, preluksuzni recepti, neprimerno voden pogovor, ko je bila gostja Katarina Kresal). Glede na povprečje prejetih pritožb na posamezno oddajo znotraj Razvedrilnega programa je število visoko. Glede na število gledalcev pa zagotovo ne. Večja aktivnost komentiranja med občinstvom se seveda pojavlja pri Informativnem programu.

V uvodu mesečnega poročila je oddaja omenjena zgolj zaradi rabe slovenskega jezika, sicer pa je oddaja ena izmed najbolj pogostih tarč na to temo.

To, o čemer še zapiše G. Krajnc, kar ga je v pritožbi zmotilo, je pa zgolj osebno mnenje pritožnice in zato v poročilu ni problematizirano.

Kar se namreč tiče pripombe zaradi izbora gostov, vsekakor drži, da gre za dovolj pester izbor, pri kakršnem bi težko trdili, da gre le za ozek nabor oseb, ki se "svaljkajo" iz ene oddaje v drugo. Mnenje je očitno precej subjektivno. Čeprav se marsikomu lahko vendarle tudi zdi, da se pred njegovimi očmi pojavljajo osebe, ki jih lahko velikokrat zagleda na malih ekranih, ker bi si želel večjega nabora oziroma razširjanja polja prepoznavnih slovenskih imen z različnih področij ali pa prisluhnit komu zelo zanimivemu, ki (še) ni tako prepoznaven. Vendar to ni bilo posebej poudarjeno in smernica oddaje očitno ni, da bi odkrivala nove, javnosti še manj prepoznavne zanimive osebnosti v slovenskem prostoru.

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM

MINUTE ZA JEZIK

Neustrezna raba slovenskega jezika in proti ukinitvi oddaje - *Minute za jezik*

1. M. P.:

Protestiram proti ukinitvi oddaje Minute za jezik. Oddaja je bila odlična in nujno potrebna. Na nacionalni TV mi vrtite vsak dan madžarsko oddajo, vsak teden romsko in do sedaj je bilo tedensko 3 minute za slovenski jezik. Že to je katastrofa in sramota. Da ne omenjam kako izrazito se slabša govorni jezik vaših novinarjev, ki je postal pri nekaterih očitna mešanica neke zmaličene slovenščine in srbskega naglaševanja. Vem, da je sedaj nek ubogi nadomestek te oddaje v novi oddaji Dobra ura vendar je to nespodobno in neodgovorno zmanjševanje pomena te oddaje; poleg tega pa se je ne more več poiskati v arhivu po imenu.

Nacionalna TV je dejansko postala sramota in ji beseda nacionalna sploh ne pritiče več. To je TV, ki goji vse druge vrednote in jezike razen našega. V resnici pa bi morala biti steber Slovenstva, slovenske kulture in jezika.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:

Vaše nasprotovanje ukinitvi oddaje bo posredovano vodstvu v vednost.

Vprašanje, kakšen učinek je imela oddaja na občinstvo, predvsem pri tistem delu javnosti, ki se temu področju pri sebi ne posveča dovolj. V kolikor obstaja pri posamezniku kakšen dvom v zvezi z rabo jezika, se dandanes večina informira preko interneta, takrat, ko informacijo potrebujejo. Dejstvo je, da k ohranjanju pravilnega govora največ pripomoremo z zgledom, pri čemer imajo novinarji brez dvoma veliko vlogo in bi se morali tega dobro zavedati.

Sicer pa ne gre za ukinitve oddaje, ampak za razmislek o prenovi koncepta.

ŠPORTNI PROGRAM

Prekinitev prenosa tekme zaradi oglasov

1. D. P.:

Med prenosom smučarske tekme iz Soldna ste večkrat z reklamo posegli v prenos vožnje nekaterih tekmovalk in nismo videli celotne vožnje. To se med športnimi prenosi zgodi tudi pri drugih športih. Komentator nato mirno reče, da se med tem ni nič zgodilo. Vi ste plačljiva TV in imamo gledalci pravico videti celoten dogodek, vsaj mslim da je tako.

Andrej Tekavec; Služba za trženje oglasnega prostora TV Slovenija

Tekme svetovnega pokala v alpskem smučanju imajo zaradi televizijskih zahtev v svojem programu predvidene prekinitve z namenom, da takrat TV postaje, ki tekmo prenašajo, zavrtijo oglase. V soboto, 27.10. pa je med tekmo žensk v veleslalomu prišlo do izrednih razmer. Vreme na tekmovališču se je iz minute v minuto slabšalo in zato je bilo v interesu

prirediteljev, da tekmovanje pripeljejo čim hitreje do konca. Zaradi tega so se odločili, da ne bodo imeli prekinitve med posameznimi tekmovalkami, ampak so jih spuščali eno za drugo. Mi smo kljub temu morali naše obveznosti do oglaševalcev izpolniti in oglase zavrteti, to pa smo lahko naredili le na takšen način, da smo "povozili" kakšen nastop.

DOKUMENTARNI PROGRAM

Premajhni podnapisi

1. A. B.:

... In še to, v dokumentarjih, ki so bili predvajani v zadnjih časih, želim opozoriti, da so bili dokumentarni zapisi zapisani v tako majhnem tisku, da niso bili čitljivi z navadnimi očali. Ali se res nobeden ne zaveda, da mladine take oddaje skoraj ne zanimajo, mi starejši pa vsebine ne moremo prebrati.

Morda bi omenila tudi to, da so dokumentarne oddaje, v katerih je nekaj slovenskega komentarja, nekaj pa podnapisov namenjene samo sedečim pred ekranom in smo gospodinje, ki nam dela v kuhinji ne zmanjka, zanje prikrajšane.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:

Uredništvo bo opozorjeno na premajhne oziroma slabo vidne podnapise in pozvano, da so posebej pozorni na to, v kolikor je mogoče predvajati boljšo verzijo podnaslavljanja.

Nemogoče pa je soglašati s kritično naznanjeno pripombo, ker so dokumentarne oddaje namenjene le sedečim pred ekranom. Le sedečim pred ekranom je namenjen vsak in ves televizijski program, ker gre za avdio-vizualni medij, pri čemer sta neločljivo pomembna zvok in slika. Slika seveda v primeru televizije pomeni še posebno prioriteto. Zato televizijski medij za razliko od radijskega ni namenjen nikomur, ki ga zaradi določenega dela ne more spremljati v svoji celoviti obliki predvajanja. Prikrajšani se lahko počutijo torej tudi drugi, ki morajo namesto sedenja pred ekranom opravljati določeno delo, ne le gospodinje, vendar pa za takšen občutek prikrajšanosti ne moremo kriviti televizijskega medija in pričakovati, da se bo prilagajal občinstvu, ki ga lahko ali želi le poslušati, ne pa tudi gledati. Podnaslavljanje je sicer za dokumentarne filme precej bolj primerna oblika prevajanja tujega govora, ker omogoča ogled, ki najbolj ohrani neokrnjeno verzijo izvirne stvaritve.

OTROŠKI IN MLADINSKI PROGRAM

SLOVENSKI VODNI KROG

Napoved oddaje

1. **M. M.:**

Gospa Molk, nekajkrat sve si dopisovala glede napovedi oddaje slovenski vodni krog. Trdila ste ,da bo odslej vse tako kot mora biti,vendar ...

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:

oddaja Vodni krog je bila doslej predvajana ob naslednjih urah:

16.10. ob 17:40

23.10. ob 17:30

30.10. ob 17:35

6.11. ob 18:30

Mislím, da ni potreben komentar, zakaj v napovedniku za oddajo, ki je dolga cca.25 minut in se začénja tudi 10 minut prezgodaj ali prepozno, ni navedena ura temveč le različica "popoldne". Zavajajoči podatki, po izkušnjah sodeč, namreč sprožijo veliko več nejevolje.

V kolikor bo ura začetka predvajanja oddaje odslej fiksna, bodo v napovednik dodali tudi uro. Pogledala sem plan predvajanj oddaje Vodni krog za november; 13. in 20.11 se oddaja res začne ob 18:30, 27.11. pa ob 18.25, kar pomeni, da bodo gledalci zamudili prvih 5 minut oddaje, če jo bodo napovedali ob 18:30.

Strinjam pa se z vami, da to ni korektno, vendar čas predvajanja žal še vedno ni fiksén zaradi predhodnih oddaj.

JUTRANJI PROGRAM

DOBRO JUTRO

Nekorektna pravila igre - *Zbudi se, Slovenija*

1. **B. G.:**

Navedena nagradna igra je sicer zanimiva, vendar bi jo morali izboljšati, saj pravila niso poštena do vseh tekmovalcev.

Velika večina potencialnih tekmovalcev si želi tekrovati predvsem na terenu, saj se tako zasluži največ denarja. To je povedala sama voditeljica - Katja Tratnik, Dobro Jutro, 11. oktober, malo pred koncem oddaje, statistika igre to potrjuje. Tekmovalec na terenu ima največ pomoči, saj lahko s seboj pripelje množico ljudi, uporabi mobilni telefon, ustavlja mimoidoče, kar je očitno nujno, saj jih včasih tudi pet komaj skupaj spaca odgovor, kar kaže na hudo nerazgledanost povprečnega Slovenca. Za vse te

pomoči so tekmovalci v studiu prikrajšani, so bolj okras kot kaj drugega, bolj po miloščini in slučajnosti zaslužijo kak evro. Marsikateri tekmovalec v studiu je bil že vidno nezadovoljen, tudi tekmovalec 11. oktobra.

Ljudje so v svoji stiski za preživetjem ter zaradi pohlepa pripravljene storiti marsikaj, žal se tudi poniževati za 60 €, najpogosteje pa tekmovalci v studiu ostanejo tudi brez dobitka. Moralo bi se ukiniti tudi glasovanje za met kocke, saj je rezultat vedno isti. Gre za nepotrebno trošenje denarja gledalcev, ki bi se jih moralo zavarovati pred lastno nespametjo. TV Slovenija je nenazadnje javni zavod, zato ni pošteno, da se glede glasovanj vede kot komercialna TV, ker je javna televizija, bi morala ščititi tudi pravice in interese gledalcev.

V želji, da zaščitite dostojanstvo nastopajočih, vas prosim, da ukrepate, da se bodo spremenila pravila igre in omogočila enakopraven položaj vseh tekmovalcev v igri. Za ukrepanje se vam iskreno zahvaljujem in vas prosim za povratno informacijo.

Dr.Ljerka Bizilj; Odgovorna urednica TVSLO 3:

V oddaji Dobro jutro je vsak četrtek tudi igra z gledalci Zbudi se Slovenija. Gledalci jo sprejemajo zelo dobro, kar potrjujeta udeležba in t.i. gledanost in gledalci zelo dobro vedo, za kaj se prijavijo, mi jih nikakor ne podcenjujemo. Pravila so natančno določena, ponovimo jih vselej v oddaji, objavljena so tudi na spletni strani in o njih se še posebej pogovorimo z vsakim gledalcem, ki se prijavi za igro in v njej tudi sodeluje. Prijava za igro je seveda prostovoljna in tudi ni res, da vselej dobi nagrado gledalec na terenu, čeprav vsi vedo, da je to 'glavni igralec'. Za 'met kocke' spoštujemo voljo gledalcev. O nagradnih igrah v okviru oddaje Dobro jutro sem se tudi osebno pozanimala pri republiški inšpektorici, ki nam je dala natančna navodila, kako lahko potekajo, kako moramo o njih obvestiti gledalce, tako se ekipa res trudi, da je vse tako kot mora biti. Kar gledalci prispevajo — tudi vrnemo.

Dnevno imamo velik odziv gledalcev po elektronski pošti, saj je Dobro jutro pravzaprav oddaja gledalcev, ki jo precej sooblikujejo, se vanjo z vprašanji, mnenji tudi neposredno oglašajo in veseli smo, da so večinoma dokaj zadovoljni z oddajo; res pa je, da tudi povedo, če se jim kaj ne zdi dobro. Hvaležni smo, da je veliko gledalcev z nami- kljub zgodnji uri, vseh odzivov se veselimo, hvala tudi gledalki, ki se je obrnila na varuhinjo. Potrudili se bomo, da bo čim manj nejevolje.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:

Dobra gledanost za nacionalni javni medij seveda ne bi smela predstavljati edinstvenega in poglobitnega kriterija, saj vemo, da predvsem po izrazito komercialno naravnanih medijih uživa visoko stopnjo gledanosti marsikakšna oddaja, za katero ne bi mogli trditi, da ustreza merilom kakovosti, marsikdaj tudi nekim moralnim standardom pričakovanja ne. Da so vsi udeleženci v nagradni igri dobro obveščeni, za kaj gre in kam se prijavljajo, je seveda nujnost

in verjetno tudi nihče ne misli, da goste kdor koli od ustvarjalcev oddaje zavaja ali prisiljuje k sodelovanju. Posebno opozorilo, da je prijava za igro prostovoljna, je zagotovo nepotrebno, saj bi že pomislek, da temu ni tako, predstavljal kaznivo dejanje, o čemer pa v pritožbi ni besede.

Je pa v pritožbi izpostavljena omembe vredna pripomba o zaščiti dostojanstva nastopajočih z enakopravnim položajem vseh tekmovalcev v igri, kar pravzaprav ni vezano le na osebno odločitev vsakega posameznika, ki se odloča sodelovati ali ne sodelovati po svojih kriterijih ali vzgibih, ampak gre za občutek odgovornosti ponudnika, ki je s svojo ponudbo lahko dober ali slabši zgled in lahko spodbuja določen način obnašanja in odnosa do stvari v družbi ali pa drugačen. V tem primeru odnos do simboličnega pomena neenakopravnih ali bolj enakopravnih pravil igre. Tudi razvedrilna medijska ponudba lahko ponuja takšna ali drugačna sporočila, spodbuja ali zavira takšne ali drugačne samoumevnosti pri medsebojnih odnosih. Zato kljub temu, da nihče nikogar k ničemur ne sili, kritika ni iz trte zvita in je vredna razmisleka. Še posebej zato, ker poslanstvo RTV Slovenije nosi tudi vzgojni in ne le komercialni potencial. Razvedrilni program pri tem ni izjema, ampak prav tako nosi odgovornost, saj je ravno preko razvedrilnih vsebin najlažje in v najširšem obsegu možno prenašati takšna in drugačna sporočila občinstvu na bolj ali manj očitni način, med vrsticami ali neposredno, hote ali povsem nehote.

Dr.Ljerka Bizilj; odgovorna urednica Parlamentarnega programa:

Glede igre Zbudi se Slovenija v oddaji Dobro jutro bi rada pojasnila, da je igra zasnovana tako, da ima glavnega igralca/ko in dva izzivalca. Morda nisem bila v odgovoru dovolj jasna. Hkrati bi rada povedala, da dobivamo dnevne pohvale-in to v množini za oddajo Dobro jutro in tudi za igro Zbudi se Slovenija, da je igra zelo domišljeno zastavljena.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:

Odgovorna urednica Parlamentarnega in Jutranjega programa Dr. Ljerka Bizilj je zelo odzivna in konstruktivna tudi, kar se tiče pritožb. Če gre za razdelitev različnih vlog tekmovalcev, je to pač odločitev uredništva. Smo se razumeli čisto v redu. Podobna pripomba se je sicer pojavila tudi na forumu RTV že davno nazaj. Če je argument, kako veliko ljudi hvali oddajo, zadovoljiv in da to pretehta neenakovrednost izhodišč pri metanju kocke, oziroma dogovor o glavnem igralcu in dveh izzivalcih, je pač to politika igre, ki jo bom posredovala gledalki, ki tega očitno ni vedela.

MMC

Zavajajoče informacije in interpretacije - *Neustrašni Felix bo preizkušal meje človeške zmogljivosti*

1. **P. M.:**

<http://www.rtv slo.si/svet/v-zivo-neustrasni-felix-bo-preizkusal-meje-cloveske-zmogljivosti/293171>

Pravijo, da so prve strelne naprave poznali Kitajci, ki so v bambusove cevi nasuli nekaj smodnika

<http://old.piroraj.org/eksplozivi.html>, in povrh še nekaj kamenja. Spodaj so prižgali in pok, kamenje je letelo po napadajočih tolovajih. Po mnogih stoletjih, ko so se ljudje naučili izdelovati kovinske cevi, so te izdelke kaj hitro uporabili za medsebojno uničevanje. Prvi topovi so tudi izmetavali - izstreljevali -razno trdo šaro in kmalu zatem že okrogle (zato, da se v cevi niso zatikale) kamne. Geometrija tudi ni od včeraj, telo kroglja je bilo že poznano : prvim okroglim kamnom so sledili kovinski in kmalu zatem še votli okrogli kovinski izstrelki, Vsem tem so kanonirji rekli "krogle". Aerodinamiki so te krogle preoblikovali po svoje, zaradi česar tisto, kar topovska in ročna strelna orožja že recimo 150 let "izstreljujejo", krogli kot geometrijskemu telesu sploh ni več podobno. Ime kroglja je ostalo. Tako izstrelku iz ročnega orožja - lahko mu rečemo s poslovenjeno besedo projektil - tudi knjižno ali tehniško še vedno rečemo KROGLA. Izstrelki, katerih premer je večji od 20 mm so že polnjeni z eksplozivom, zato jih imenujemo s poslovenjeno besedo granata. Poimenovanje kroglja je postalo tako široko, da ni nič narobe tudi takrat, ko okrog poročevalca padajo izstrelki premera (kalibra) recimo 90mm, poroča o eksplozijah topovskih krogel.

Pred leti smo videli množico kavbojskih filmov, v katerih se je tudi v cev puške (spredaj) nasulo smodnik iz kravjega roga (na pasu), dodalo kroglo in vse skupaj potlačilo s primerno palico. To početje se je imenovalo NABIJANJE. Hitrost streljanja je bila majhna in kmalu se je izumilo nekaj, kar je nabijanje zelo skrajšalo : tisto "nekaj" se je kar vtaknilo (nabilo) v orožje, ki je bilo s tem že pripravljeno na strel. Izumil se je NABOJ (včasih smo rekli tudi patron) in to ime obstaja še danes. [http://sl.wikipedia.org/wiki/Naboj_\(oro%C5%BEje\)](http://sl.wikipedia.org/wiki/Naboj_(oro%C5%BEje))

Kot vidite, je naboj sestavljenka tistega , kar se je nekoč v cev puške ali topa "nabijalo" od spredaj, od tam, odkoder krogla "prileti ven". Krogla še vedno prileti ven in leti proti cilju (tarči), od ostalih delov naboja pa nekaj ostane - tulec s prazno čašico kjer je bil sprožilni (inicialni) eksploziv, ki je povzročil začetek gorenja, nekaj pa zgori. Zgorita seveda inicialni eksploziv in smodniško polnjenje, pri čemer zaradi izredno povečane količine plinov zgorevanja tako poveča tlak, da potisne kroglo iz cevi s hitrostjo od 300 do 1300 m/sek, zaradi česar le-ta lahko leti tudi več km daleč. NABOJ pri strelu razpade.

Neustrašni Feliks bo morda presegel hitrost zvoka : najbrž so njegovi svetovalci pri izračunu upoštevali vse kar bo vplivalo tako na njegov pospešek, kot tudi na pojemek, zagotovo pa ta hitrost ne bo ustrezala hitrosti naboja izstreljenega iz pištole prvič zato, ker **naboj** pri izstrelitvi **nikamor ne leti** in drugič zato, ker je začetna hitrost izstreljene krogle odvisna od dolžine cevi orožja. Pištola je kratkocevno orožje, kjer je cev recimo 6 krat krajša od puškine (dolgocevno o.) cevi

Nadzor. O napačni rabi besede nadzor je v forumski temi Naš slovenski letalski jezik na spletišču

<http://www.opensoaring.com/> letos že veliko napisanega.

V članku 293171 piše :

"...nevarnostim, kot je izguba nadzora nad telesom, pri čemer bi ob nenadzorovanem vrtenju lahko prišlo do poškodb oči ali krvnih strdkov v možganih....". Zato bom namesto množice napisanih razlag raje postavil vprašanje : Ali poškodbe ob nadzorovanem vrtenju ne bodo možne ?

Naj skrajšam. S samim nadzorovanjem (po SSKJ) ne storimo ničesar.. Moramo obvladovati položaj, kar pa je nekaj več, kot le opazovanje (nadzorovanje). Smo se razumeli ?

Namesto da bi to počel tov. Janez Stanovnik moram jaz, vsakomur, ki na novo pride s FDV-ja v našo hišo, posebej razlagati, da **ne zadevajo naboji, temveč krogle** (nekoč smo rekli kugle).

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:

Zelo natančno ste pojasnili zavajajoče informacije v prispevku in moralo bi biti razumljeno. Pritožba bo seveda posredovana uredništvu oziroma avtorjem prispevka.

Onemogočen ogled programa v tujini - *Lahko noč, gospodična*

1. K. G.:

Prosim za pojasnilo zakaj nam je zamejcem danes onemogocen ogled slovenskega filma Lahko noc gospodicna. Razumem, da zaklepate tuje produkcije, ampak zakaj slovenski film? Ni v interesu slovenske TV, da Slovenci gledamo slovenske filme? Tuje lahko gledamo na ORF...

Jani Virk; urednik:

Seveda mi je žal, da si gospa Katarina Gutownig ni mogla ogledat Pevčevega filma Lahko noč gospodična. Če bi nastal v produkciji RTV Slovenija, tega problema ne bi bilo; ker pa je glavni producent neodvisni producent Vertigo (D. Hočevar), ima po pogodbi on pravice za satelitsko predvajanje. V prihodnje bi bila rešitev za podobne primere (to pa so vsi slovenski filmi, ki nastajajo pod okriljem Filmskega centra), da si naši gledalci v zamejstvu priskrbijo SAT kartice. Kako do nje, piše v spodnjem besedilu.

Dolores Šebat; igrani program :

V pogodbah za filme, ki nastanejo pod okriljem bivšega Filmskega sklada RS oz. po novem Filmskega centra imamo kot koproducent filma opredeljene sledeče pravice za predvajanje:

Glavni producent se zaveže v pogodbah zagotoviti RTV Slovenija pravico do predvajanja po dokončanju filma v okviru svojih programov na območju Republike Slovenije ali

znotraj slovenskega kulturnega prostora izven Republike Slovenije. Pravico do predvajanje preko satelitskega programa, kabla in interneta ima glavni producent in ne RTV Slovenija. Na žalost tehnologije uredništvom ne omogočajo, da bi lahko to opredelila kako drugače, kot da dovolimo predvajanje na satelitu kodirano. Kar omogoča ogled filma samo tistim, ki imajo SAT kartico. Pravico do le te imajo me drugim tudi pripadniki slovenske narodne manjšine v sosednjih državah, slovenski izseljenci in zdomci, ki si lahko pomagajo s sledečimi napotki.

'Tehnični del' zajema opis, ki je podan na spletni povezavi:

<http://www.rtv slo.si/strani/najbolj-pogosta-vprasanja-in-odgovori-faq/222#31>

SATELITSKA KARTICA RTV SLOVENIJA

Za kaj se uporablja SAT kartica RTV Slovenija? (na vrh)

Manjši del programov, ki jih Radiotelevizija Slovenija oddaja prek satelita, je kodiranih in jih je mogoče spremljati le s pomočjo posebne dekodirne kartice. SAT kartica se torej uporablja za odklepanje kodiranih programov RTV Slovenija, ki se oddajajo prek satelita.

Kdo lahko dobi SAT kartico? (na vrh)

Pravico do pridobitve kartice ima vsaka polnoletna fizična oseba s stalnim oziroma začasnim bivališčem v Republiki Sloveniji, pripadniki slovenske narodne manjšine v sosednjih državah, slovenski izseljenci in zdomci ter vsaka pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji.

Fizična in pravna oseba z bivališčem oz. sedežem v Republiki Sloveniji lahko postane imetnik kartice le pod pogojem, da je prijavil sprejemnike oz. je zavezanec za plačilo RTV-prispevka.

SAT kartico si pridobite s:

- podpisom pogodbe o uporabi SAT kartice RTV Slovenija
- plačilom stroškov za njeno izdelavo (19,50€)